

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34385
Nom	Introducció a la pràctica en infermeria
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1200 - Grau Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	2	Anual
1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)	Facultat d'Infermeria i Podologia	2	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1200 - Grau Infermeria	18 - Pràctiques integrades a l'Àrea/Departament de salut	Pràct. Externes
1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)	18 - Pràctiques integrades en l'Àrea/Departament de salut	Pràct. Externes

Coordinació

Nom	Departament
GIMENEZ ESPERT, MARIA DEL CARMEN	125 - Infermeria

RESUM

L' assignatura Introducció a la Pràctica d' Infermeria comprèn la primera de les cinc que constitueixen la matèria de Pràctiques integrades en l' Àrea/Departament de Salut, i s' imparteixen durant el segon curs. Les altres quatre assignatures de la matèria, denominades Pràcticum I, II, III i IV, s' impartiran seqüencialment durant el tercer i quart curs.

La importància que s' atorga a la formació pràctica d' infermeria explica que en el pla d' estudis de grau d' Infermeria s' assigne a la matèria Pràctiques integrades en el Departament de Salut un total de 82,5 ECTS, que és la més extensa de la titulació. Això és així perquè compendia l' aplicació pràctica dels coneixements teòrics, metodològics i els valors ètics que aporten les ciències biològiques, socials i humanes presents en el pla d' estudis, amb la finalitat de promoure, protegir, prevenir, mantenir i restaurar la salut de la persona, de la família i de la comunitat, prestant una atenció integral. D' acord amb el perfil professional que estableix el *Document de verificació del Títol de grau en Infermeria*, el que es pretén amb aquesta matèria és capacitar l' alumnat per a exercitar la pràctica professional, actuant en els

processos i seguint els procediments de gestió de qualitat i seguretat, que una infermera o infermer generalista ha de dur a terme en les institucions sanitàries que brinda a la ciutadania el Sistema Nacional de Salut i Dependència, segons els diferents nivells d'atenció sociosanitària.

En aquesta guia es descriu l'estructura i l'organització del programa d'Introducció a la Pràctica d'Infermeria, en la seua dimensió teoricopràctica. El contingut s'ha organitzat en tres unitats temàtiques. La primera s'estructura al voltant del coneixement de les institucions del sistema sociosanitari i els sistemes de registres utilitzats en aquestes institucions, i es para atenció en els registres utilitzats pel personal d'infermeria. La segona unitat es dedica a la integració del procés de cures infermeres com a element clau per a la qualitat de la cura i desenvolupament disciplinari. La tercera unitat s'ocupa de la formació de les cures bàsiques d'infermeria, tant en allò que es refereix a l'adquisició de competències, com a la valoració integral de la persona mitjançant un entorn simulat i tutelat que es realitzarà en el Laboratori de Pràctiques de la Facultat d'Infermeria i Podologia. A més, per a reforçar els coneixements, habilitats i actituds de les cures bàsiques d'infermeria, està prevista l'estada en Unitats de Cures a través de l'aplicació de cures basades en el coneixement clínic i prestant especial importància al respecte a la dignitat, igualtat, autonomia i ètica professional.

En definitiva, el contingut teoricopràctic de l'assignatura es considera fonamental, atès que suposa un primer contacte de l'alumnat amb els recursos sanitaris, amb l'àmbit d'actuació professional centrat en la persona i amb l'aplicació de les cures bàsiques d'infermeria. La formació en l'atenció integral a la salut continuarà exercitant-se amb major nivell de complexitat en els Pràcticum I, II, III i IV i durant les estades en institucions sanitàries que a conseqüència d'aquests hagen de realitzar-se.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Per a un millor aprofitament de l'assignatura es recomana que el/estudianta haja cursat les assignatures del pla d'estudis corresponents al primer curs i al primer quadrimestre del segon curs. No obstant això, cap assenyalar que molts dels coneixements transversals que són necessaris per a l'assignatura, per la secuencialidad establerta en el pla d'estudis, s'impartiran simultàniament durant el segon curs.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

1200 - Grau Infermeria

- Reconèixer el dret a la salut, aplicar el principi d'equitat social a la pràctica professional i comprendre les implicacions ètiques de la salut en un context mundial en transformació.

- Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria, per a la promoció i protecció de la salut, la prevenció de la malaltia i l'atenció integral de les persones, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de la població.
- Realitzar les cures d'infermeria basant-se en l'atenció integral de la salut, la cooperació multidisciplinària, la integració dels processos i la continuïtat assistencial, en coordinació amb tots els nivells de l'atenció sanitària i d'altres recursos i serveis socio-sanitaris.
- Aplicar el procés d'infermeria per proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i seguretat a les persones ateses.
- Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria.
- Conèixer la legislació aplicable i el codi ètic i deontològic de la infermeria espanyola, inspirat en el codi europeu d'ètica i deontologia infermera. Prestar cures, garantint el dret a la dignitat, privadesa, intimitat, confidencialitat i capacitat de decisió del pacient i família. Individualitzar la cura considerant l'edat, el gènere, les diferències culturals, el grup ètnic, les creences i valors.

RESULTATS D'APRENENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

Unitat Temàtica 1: Context de les cures infermeres

1. Descriure l'organització i estructura del Sistema Nacional de Salut, amb especial atenció al Sistema Sanitari Públic de la Comunitat Valenciana.
2. Explicar la legislació bàsica aplicable al Sistema Nacional de Salut, amb especial atenció al Sistema Sanitari Públic de la Comunitat Valenciana.
3. Descriure els sistemes de registre d'infermeria d'Atenció Primària i Especialitzada.
4. Utilitzar els sistemes de registre d'infermeria d'Atenció Especialitzada.
5. Descriure les normes de protecció de dades i autonomia del/ de la pacient relacionades amb els registres de salut.

Unitat Temàtica 2: Procés de cures infermeres

1. Identificar la necessitat d'utilitzar i etapes del procés de cures infermeres com a element clau per a la qualitat de la cura.
2. Explicar la valoració del/de la pacient d'acord amb diferents estructures/models de cures infermeres.
3. Descriure la importància i elements fonamentals de la relació terapèutica infermera-pacient.
4. Explicar els principis ètics i deontològics que guien la pràctica infermera.
5. Descriure la importància de les cures basades en l'evidència i investigació infermera.

Unitat Temàtica 3: Cures bàsiques d'infermeria

En aquest apartat es presenten de manera global els resultats d'aprenentatge corresponents a aquesta unitat:

1. Descriure les cures d'infermeria relacionades amb l'estada del pacient en la Unitat de Cures, seguretat, higiene, alimentació i eliminació.

2. Utilitzar el procés de cures infermeres per a garantir el benestar, la qualitat i seguretat de les persones ateses.
3. Aplicar les cures d'infermeria específiques d'acord amb els estàndards de qualitat i seguretat.
4. Utilitzar els sistemes de registres d'infermeria d'acord amb les necessitats fonamentals de Virgínia Henderson (Orion Clinic).

ESTADES CLÍNiques EN INSTITUCIONS SANITÀRIES

L'alumnat s'incorpora a les Unitats de Cures, i reforça els coneixements, habilitats, destreses, actituds i valors adquirits durant el desenvolupament de l'assignatura d'Introducció a la Pràctica d'Infermeria. Atès que es tracta del primer contacte de l'alumnat amb l'entorn assistencial, es pretén que l'alumnat observe i descriga les activitats d'administració i gestió dels serveis d'infermeria, i col·labore en el maneig dels sistemes de registre en general i de la història d'infermeria en particular. Que s'integre en l'equip de treball multidisciplinari i col·labore en les cures bàsiques (seguretat, higiene, alimentació i eliminació) en presència del professorat associat de ciències de la salut i identifique totes les situacions que poden afectar la seguretat de la/del pacient. Donada la diversitat d'hospitals, es plantegen una sèrie de resultats d'aprenentatge comuns que s'han d'aconseguir durant les estades clíniques en les unitats de cures:

1. Responsabilitzar-se del seu aprenentatge, demostrar una actitud crítica i reflexiva.
2. Identificar l'estructura física, l'organització i els sistemes de registre utilitzats.
3. Descriure les funcions de la figura del supervisor o supervisora.
4. Explicar els documents de caràcter avaluatiu, organitzatiu i de gestió utilitzats.
5. Demostrar la seua integració en l'equip multidisciplinari.
6. Identificar, valorar les necessitats i/o problemes de la persona malalta en funció de la situació de salut.
7. Col·laborar en l'aplicació de cures bàsiques d'infermeria a les persones en el seu procés de malaltia des d'una perspectiva integral i holística mitjançant el procés de cures infermeres.
8. Descriure totes les situacions que poden afectar la seguretat de la/del pacient.
9. Utilitzar els principis i procediments de qualitat i seguretat de la/del pacient.
10. Explicar a la persona i als seus familiars informació sobre els recursos d'autoajuda existents a la zona bàsica de salut i al departament de salut (o àrea sociosanitària corresponent).
11. Aplicar els principis ètics i legals de la professió d'infermeria en les cures.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. CONTEXT DE LES CURES INFERMERES

Tema 1. L'organització del Sistema Sanitari Públic de la Comunitat Valenciana.

Activitats:

- L'organització del Sistema Sanitari Públic a la Comunitat Valenciana.
- Sistemes de registre d'Atenció Primària amb Abucasis.
- Sistemes de registre d'Atenció Especialitzada en Orion Clinic.
- Ludificació mitjançant eina d'aprenentatge Kahoot, qüestionari resposta múltiple.

2. PROCÉS DE CURES INFERMERES

Tema 2. Procés de cures infermeres.

Activitats:

- La necessitat d'un instrument metodològic per al procés de cures.
- Estructures per a la valoració de la salut dels pacients.
- La comunicació terapèutica.
- L'empatia en les cures infermeres.
- Ludificació mitjançant eina d'aprenentatge Kahoot, qüestionari resposta múltiple.

3. CURES BÀSIQUES D'INFERMERIA

Tema 3. Cures d'infermeria relacionades amb l'estada del/de la pacient en una unitat d'hospitalització.

Tema 4. Cures d'infermeria relacionades amb la seguretat del/de la pacient.

Tema 5. Cures d'infermeria relacionades amb l'administració de medicació.

Tema 6. Cures d'infermeria relacionades amb l'extracció de mostra sanguínia.

Tema 7. Cures d'infermeria relacionades amb la neteja i higiene de la/del pacient.

Tema 8. Cures d'infermeria relacionades amb l'eliminació del/de la pacient.

Tema 9. Cures d'infermeria relacionades amb l'alimentació del/ de la pacient.

Activitats:

- Comunicació i cultura de la seguretat.
- Ludificació mitjançant eina d'aprenentatge Kahoot, qüestionari resposta múltiple.
- Simulació. Simulació clínica d'aquelles cures d'infermeria relacionades amb els continguts teòrics exposats.
- Casos clínics.

4. ESTADES CLÍNQUES EN LES INSTITUCIONS SANITÀRIES

La pràctica en institucions sanitàries és un component essencial del procés d'ensenyament-aprenentatge en Infermeria, i oferix l'oportunitat de desenvolupar un coneixement pràctic diferent. Aquest únicament s'adquireix mitjançant l'acció, al permetre reconèixer les diverses situacions vistes en el plànol teòric i intervenir adequadament amb una resposta ràpida depenent de les cures que comporta cada pràctica clínica i assistencial.

Per a reforçar els coneixements, habilitats i actituds adquirides mitjançant la simulació de les cures bàsiques al Laboratori de la Facultat d'Infermeria i Podologia, està previst que cada estudiant realitze estades en una Unitat de Cures dels Hospitals concertats, en horaris de matí (8 a 14 h) o vesprada (16 a 22h).

Per a la formació de l'alumnat i la supervisió de les pràctiques es compta amb la participació del professorat associat de ciències de la salut o assistencial.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en laboratori	40,00	100
Pràctiques clíniques	60,00	100
Pràctiques en aula	10,00	100
Classes de teoria	8,00	100
Tutories reglades	2,00	100
Estudi i treball autònom	28,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	2,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

A) La classe expositiva:

Classes expositives participatives, amb suport de mitjans audiovisuals, en les quals es treballarà els continguts de l'assignatura i es formularan preguntes que es debatran en l'aula. Aquestes sessions estaran dedicades a l'exposició dels conceptes fonamentals que l'alumnat trobarà quan es plantegen activitats i a les sessions de laboratori.

B) Laboratori:

Docència en laboratori a grups de 15 persones, en el qual es planteja la incorporació dels diferents continguts teòrics prèviament vistos en el programa de l'assignatura i que permeten l'aplicació pràctica d'aquests.

C) Simulació:

La simulació entesa com les activitats que imiten la realitat de l'entorn clínic per a entrenar els procediments, la presa de decisions i aplicar el pensament crític (Chisari et al., 2005). L'alumnat ha de ser capaç de discutir el significat de la teoria i com s'aplica, de practicar la identificació de situacions, respondre en conseqüència, i rebre retroalimentació sobre la seua actuació. El desenvolupament d'un entorn clínic mitjançant la formació experiencial segons la Teoria de l'Aprenentatge Experiencial (Kolb, 2015), la posterior reflexió i la valoració crítica de l'alumnat d'aquestes experiències, fomenta l'adquisició de competències infermeres en els tres eixos: la valoració integral, la relació terapèutica i les cures bàsiques d'infermeria.

D) Tutories individuals o de grup:

Les tutories constitueixen el complement ideal per als ensenyaments teòrics i pràctiques, doncs permeten una relació més personalitzada entre l'estudiant i el professorat. La tutoria proporciona a aquest últim una excel·lent oportunitat per a seguir de prop els progressos de l'alumnat, conèixer les seves dificultats, i orientar-los personalment, segons els interrogants i problemes específics que plantegen, i segons els seus interessos i motivacions.

El professorat atindrà la demanda individual dels i les estudiants prèvia cita per correu electrònic, responnent els dubtes plantejats dels temes explicats en classe.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà mitjançant la valoració del compliment dels criteris d'aprenentatge que s'estableixin en funció dels continguts i la modalitat docent utilitzada. Així, doncs, s'utilitzarà:

1. Prova escrita per a valorar els continguts teòrics (T) i teòric-pràctics (P) de l'assignatura. El format d'aquesta prova podrà plantejar-se:

L'alumnat resoldrà un qüestionari de preguntes tancades, 40 preguntes de resposta múltiple (4 possibles alternatives amb tan sols una correcta) elaborades a partir de totes les unitats temàtiques de la matèria, el temps establert serà de 50 minuts. Les respostes correctes puntuaran 1 punt, les respostes incorrectes puntuaran negativament (1/3 de punt). La nota màxima d'aquesta prova serà de 10 punts. La puntuació de la prova escrita equivaldrà al 40% de la nota final. Serà requisit necessari obtenir cinc punts sobre deu en la prova per a poder sumar la resta dels elements de l'avaluació.

2. Prova de simulació per a avaluar l'aprenentatge en les classes de laboratori (L) i en les estades de les Institucions Sanitàries. Es prepararan diversos escenaris acords amb els temes de la Unitat Temàtica 3, proposant-li a l'alumne/a la resolució individual d'una problemàtica específica.

La puntuació obtinguda en aquesta prova equivaldrà al 50% de la nota final, i serà emesa pel professorat responsable de l'assignatura mitjançant la rúbrica d'avaluació establida disponible a l'aula virtual. Serà requisit necessari obtenir cinc punts sobre deu en la prova per a poder sumar la resta dels elements de l'avaluació.

3. Estades clíniques en institucions sanitàries . La puntuació obtinguda equivaldrà al 10% de la nota final, i serà emesa pel professorat associat de ciències de la salut mitjançant rúbrica d'avaluació. En aquesta rúbrica l'apartat d'observacions es considera d'obligatori emplenament, per a realitzar comentaris generals, suggeriments per a la millora de l'aprenentatge o assoliments obtinguts a manera de retroalimentació per a l'alumnat, així com per a la justificació de la nota obtinguda. Serà requisit necessari obtenir cinc punts sobre deu en l'avaluació de les estades en institucions sanitàries, per a poder sumar la resta dels elements de l'avaluació.

El primer dia de classe es presentaran a l'alumnat els criteris específics d'avaluació dels continguts de l'assignatura. En cadascuna de les parts que constitueixen l'avaluació de l'assignatura, l'alumne o alumna ha d'obtenir la qualificació d'apte/a (5) per a poder ser avaluat.

És imprescindible l'assistència a les classes L impartides a la Facultat d'Infermeria i Podologia, així com l'assistència a les estades a les institucions sanitàries. Tenen, per tant, caràcter d'obligatorietat a l'efecte de poder comptabilitzar qualsevol puntuació esmentada dalt. El control de l'assistència s'efectua mitjançant signatura de la presencialitat.

Per a poder assistir a les estades en les institucions sanitàries, així com per a poder realitzar la prova de simulació l'alumnat ha d'haver assistit al 100% de les classes L impartides en la Facultat d'Infermeria i Podologia.

En cas de no poder assistir a alguna pràctica de laboratori per motius oficialment justificats, l'alumnat ha de contactar prèviament amb el professor o professora responsable per intentar desenvolupar la pràctica amb un altre grup diferent de l'assignat, permutant amb un company/a. Si aquesta situació no és possible i es tracta d'un màxim de dues absències, a les dues primeres sessions L per motius oficialment justificats, l'alumnat ha d'elaborar un treball compensatori sobre la primera i/o segona pràctica a la qual no ha assistit. En la situació de presentar més absències (>2), per motius oficialment justificats, l'alumnat no podrà assistir a realitzar les estades en institucions sanitàries fins al desenvolupament en la data establida de primera convocatòria de la prova escrita, la prova de simulació i un cas clínic. D'aquesta manera, es pretén situar a l'alumnat en un context clínic real per a assegurar l'adquisició dels resultats d'aprenentatge de les pràctiques de laboratori previ al desenvolupament de les estades en institucions sanitàries. En aquest cas, si la qualificació de cadascun dels elements d'avaluació (prova escrita, prova de simulació i cas clínic) s'avaluen com a apte (5), s'habilitarà un període ad hoc per al desenvolupament de les estades en institucions sanitàries durant el mes de maig i/o juny. A continuació, es presenta una taula resum de les diferents situacions contemplades en l'avaluació de l'assignatura per motius oficialment justificats (Taula 1):

Taula 1. Resum d'avaluació

Assistència sessions L	Avaluació	Estades institucions sanitàries
100%	Prova escrita, prova de simulació i estades en institucions sanitàries.	Períodes establits en la planificació de l'assignatura (gener a maig).
2 absències	Prova escrita, prova de simulació, estades	Períodes establits en la planificació de l'assignatura (gener a maig).

	institucions sanitàries i treball compensatori sobre la primera i/o segona sessió L.	
>2 absències	Prova escrita, prova de simulació, cas clínic i estades en institucions sanitàries.	Període establert ad hoc si cadascun dels elements d'avaluació (prova escrita, prova de simulació i cas clínic) s'avaluen com a apte (5) (maig a juny).

En la situació de no poder assistir a les estades en institucions sanitàries per motius oficialment justificats durant el període assignat, l'alumnat ha de contactar prèviament amb la seua professora o professor associat de ciències de la salut i informar el professorat responsable d'aquest centre sanitari. Les absències a les estades en institucions sanitàries per motius oficialment justificats han de recuperar-se totes, d'acord amb les directrius del professorat associat de ciències de la salut i informar el professorat responsable del centre sanitari on s'estiguen desenvolupant les estades. En el cas de no recuperar les absències, les estades seran avaluades com no aptes.

En el cas de no haver superat alguna de les parts de l'avaluació, l'acta reflectirà la qualificació obtinguda en aquesta part no apta. Si existeix més d'una part de l'avaluació de l'assignatura qualificada com no apta, l'acta reflectirà la mitjana d'aquestes qualificacions no aptes.

Tots aquests requisits d'avaluació establerts en la guia docent s'apliquen tant a la primera com la segona convocatòria de l'assignatura. Una vegada desenvolupada la segona convocatòria, si alguna de les parts de l'assignatura no està apta (5), l'alumnat haurà de cursar l'assignatura completa el curs acadèmic següent.

Finalment, es recorda a l'alumnat que ha de tenir molt en compte que, donades les característiques integradores del mòdul 3, el *Document de verificació del títol de grau en Infermeria per la Universitat de València* estableix que s'han d'haver superat 90 crèdits ECTS com a requisit previ abans d'accedir a les assignatures «Pràcticum I, II, III, IV» i, per descomptat, al «Treball final de grau».

REFERÈNCIES

Bàsiques

1. Ballesta López, F., Blanes Compañ, F., Castells Molina, M., Domingo Pozo, M., Fernández Molina, M., & Gómez Robles, F. (2007). *Guía de actuación de enfermería: manual de procedimientos generales*. [Monografía]. Valencia: Conselleria de Sanitat, Generalitat Valenciana. 2a ed.
2. Berman, A., & Snyder, S. (2013). *Fundamentos de Enfermería*. Kozier & Erb. Pearson.
3. Cibanal, J.L. (2014). *Técnicas de comunicación y relación de ayuda en Ciencias de la Salud*. (3ª ed.). Elsevier.
4. Herdman, T. H., NANDA International, & Kamitsuru, S. (2021). *Diagnósticos enfermeros definiciones y clasificación 2021-2023*. (12a ed.). Elsevier: Barcelona
5. Moorhead, S., Swanson, E., Johnson, M., & Maas, M. L. (Eds.). (2018). *Clasificación de resultados de enfermería (NOC): medición de resultados en salud*. Elsevier.
6. Potter, P. A., Faan, R. M. P., Perry, A. G., Faan, R. E., & Stockert, P. (Eds.). (2019). *Fundamentos*

de enfermería. Elsevier.

7. Rifà Ros, R., Olivé Adrados, C., & Lamoglia Puig, M. (2020). Lenguaje NIC para el aprendizaje teórico-práctico en enfermería. Elsevier.

8. Smith, S., Duell, D., Martin, B., Aebersold, M., & González, L. (2018). Habilidades para enfermería clínica. Volumen I. Pearson Educación.

9. Smith, S., Duell, D., Martin, B., Aebersold, M., & González, L. (2018). Habilidades para enfermería clínica. Volumen II. Pearson Educación.

10. Valverde Gefaell, C. (2007). Comunicación terapéutica en enfermería. Editorial DAE.